

Arbejdsløshedstal september 2009

Arbejdsløsheden stiger kraftigt igen

Arbejdsløsheden er fra august til september steget med 9.200 fuldtidspersoner og er nu på 113.500 fuldtidspersoner, svarende til 4,1 pct. af arbejdsstyrken. AE forventer, at ledigheden fortsat vil stige, så der ved udgangen af 2010 vil være 170.000 arbejdsløse og ca. 180.000 arbejdsløse ved udgangen af 2011. Der er brug for at fremrykke offentlige investeringer i størrelsesordenen 25-30 mia. kr. i løbet af 2010 og 2011 for at tage toppen af den negative udvikling.

af Arbejdsmarkedsøkonom **Erik Bjørsted**
og Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

29. oktober 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Ledigheden steg med 9.200 fuldtidspersoner (sæsonkorrigeret) i september måned til 113.400 fuldtidspersoner svarende til en arbejdsløshedsprocent på 4,1 pct.
- AE forventer, at arbejdsløsheden stiger støt de kommende år og passerer 170.000 ved udgangen af 2010 og stiger til ca. 180.000 i 2011.
- Der er risiko for, at antallet af langtidsledige fordobles fra 20.000 i 2009 til 40.000 i 2010. Hvis den strukturelle ledighed stiger som følge heraf kan det have store omkostninger for samfundet.
- Der er derfor brug for at fremrykke offentlige bygge- og anlægsinvesteringer i størrelsesordenen 25-30 mia. kr. i løbet af 2010 og 2011. Samtidig skal mulighederne for efteruddannelse under ledighed forbedres, og ledige skal have aktiveringstilbud til tiden.

Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Arbejdsløsheden stiger kraftigt igen

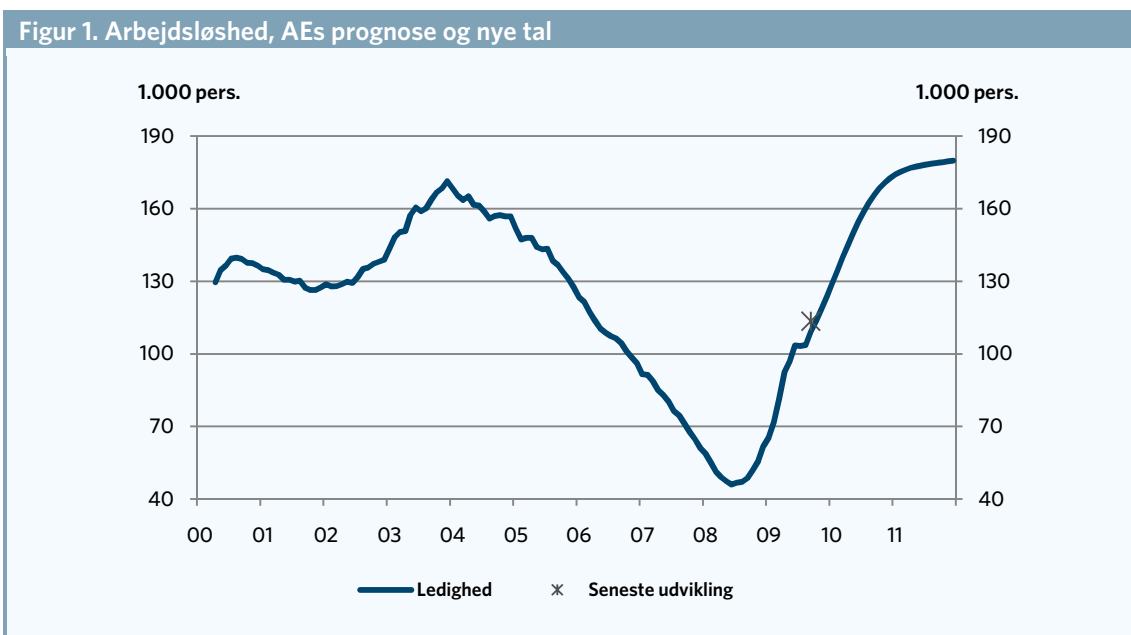
Arbejdsløsheden er fra august til september måned 2009 steget med 9.200 fuldtidspersoner (sæsonkorrigeret). Arbejdsløsheden er dermed 113.500, hvilket svarer til en arbejdsløshedsprocent på 4,1 pct. af arbejdsstyrken. Dermed er arbejdsløsheden, siden den bundede i juni 2008 med 45.900 fuldtidspersoner, steget med godt 67.500 fuldtidspersoner, svarende til en stigning på næsten 150 pct.

Arbejdsløsheden har ellers henover sommeren ligget stort set uændret, hvilket i høj grad skyldes, at ledighedstallene har været påvirket af skiftende feriemønstre, og at personer på ferie fjernes fra ledighedsstatistikken. Derfor har tallene for de sidste par måneder været præget af meget stor usikkerhed. Den meget voldsomme stigning i arbejdsløsheden i september måned skal ses i det lys.

Den seneste måned er der blevet ca. 8.000 flere dagpengemodtagere, mens der er blevet ca. 1.000 flere kontanthjælpsmodtagere (sæsonkorrigeret).

Antallet af aktiverede dagpengemodtagere ligger stort set uændret sammenholdt med august måned i år. Aktiveringsgraden er derfor faldet markant igen den seneste måned og ligger på et meget lavt niveau. I juli 2008 var aktiveringsgraden 27,6 pct. mod 17,3 pct. i dag.

Figur 1 viser udviklingen i arbejdsløsheden sammenholdt med AEs helt nye prognose fra oktober 2009. Som det fremgår, er ledigheden steget lidt mere end forventet i prognosen.

Kilde: AEs prognose og Danmarks Statistik.

Som det fremgår af figur 1, forventer AE, at arbejdsløsheden stiger til op mod 180.000 fuldtidspersoner i 2011, og dermed sættes hele faldet i ledigheden siden 2004 over styr.

Selvom arbejdsløshedsstigningen de sidste måneder af 2009 skulle aftage igen, kan man ikke slutte, at så er nedturen på arbejdsmarkedet også ved at tage af. Dels har vi ikke set konsekvenserne af det gigantiske produktionsdyk, vi havde i 2. kvartal 2009, dels tyder meget på, at den officielle arbejdsløshed undervurderer udviklingen på arbejdsmarkedet. Den fanger f.eks. ikke ledige, der de senere år har valgt

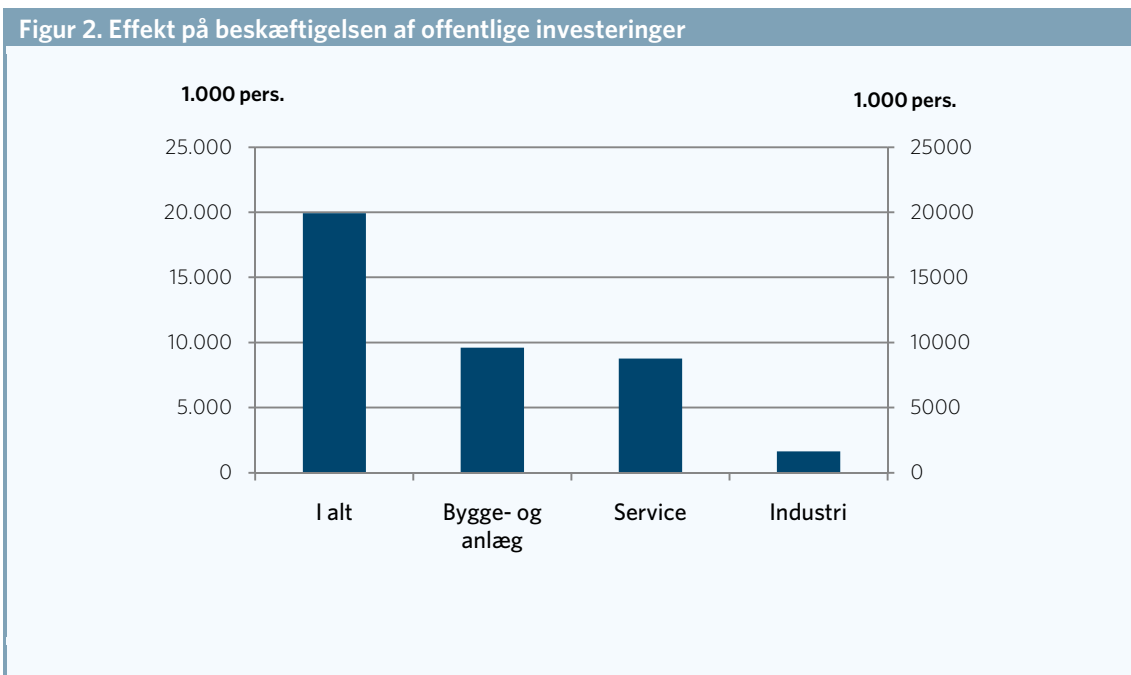
ikke at være medlem af en a-kasse og som ikke har ret til kontanthjælp, fordi de har en formue eller en ægtefælle, der tjener penge. Den stikprøvebaserede arbejdsløshedsopgørelse peger på, at de officielle tal undervurderer stigningen i arbejdsløsheden med 30.000-35.000 personer.

Den strukturelle ledighed kan begynde at stige

Der er en overhængende fare for, at krisen på arbejdsmarkedet ikke kun har midlertidige effekter på økonomien, men også har mere permanente langsigtede skadelige virkninger.

Flere af AEs analyser viser, at en fordobling af antallet af langtidsledige fra ca. 20.000 i dag til ca. 40.000 i 2010 bestemt ikke kan udelukkes. Dermed er der stor fare for, at den såkaldte strukturelle ledighed kan begynde at stige igen. Det er til stor skade for den finanspolitiske holdbarhed. OECD refererer i deres undersøgelser til, at 2/3 af stigningen i langtidsledigheden kan blive til strukturel ledighed, og i den seneste Economic Outlook kommer OECD frem til, at den strukturelle ledighed frem mod 2017 kan vokse med 25.000 personer. Sker det, koster det alt andet lige ca. 7 mia. kr. på den finanspolitiske holdbarhed. Finansministeriet vurderer her efter skattereformens gennemførelse, at Danmark har et holdbarhedsproblem på 9 mia. kr., så i det lys vil der være tale om en markant forværring af holdbarhedsproblemet.

Denne fare kan imødegås ved at iværksætte en vækstpakke, som øger de offentlige bygge- og anlægsinvesteringer. Øgede offentlige investeringer for 26½ mia. kr. ekstra i 2010 og 2011 vil redde i omegnen af 20.000 stillinger. Hvis man koncentrerer investeringerne omkring reparation og vedligeholdelse, kan man redde op i mod 25.000 stillinger. Omkring 48 pct. af beskæftigelsesvirkningen vil ligge i bygge- og anlægssektoren, mens hele 44 pct. af beskæftigelseseffekten ligger i servicesektoren (resten af stillingerne kommer industrien til gode).

Kilde: AE på baggrund af ADAM.

Fremrykning af offentlige investeringer kan dog langt fra stå alene. Det er meget vigtigt, at arbejdsløse bevarer kontakten til arbejdsmarkedet og bruger tiden på eksempelvis efteruddannelse, og at unge,

som mister deres arbejde, bør motiveres til at tage en uddannelse. Denne opkvalificering af arbejdsstyrken vil være til gavn for samfundet i form af øget produktivitet samtidig med, at arbejdsløse, som har holdt deres kompetencer ved lige eller ligefrem har udvidet dem, får nemmere ved at komme tilbage i beskæftigelse. Dermed undgår man også marginalisering og udstødning fra arbejdsmarkedet.

En mulighed her kunne være at overveje en større brug eller udvidelse af jobrotationsordningen, hvor folk i beskæftigelse får mulighed for uddannelse/videreuddannelse i en længere periode mod, at en arbejdsløs vikarierer imens og dermed beholder kontakten til arbejdsmarkedet. En udvidelse af denne ordning kunne målrettes folk uden uddannelse. Endelig skal der være midler nok til voksenlærlingeordningen.

Sidst men ikke mindst skal aktiveringsgraden øges markant. Den ligger fortsat på et meget lavt niveau. Arbejdsløse skal have aktiveringstilbud til tiden.